

באוצר החיים

פרשת שמיני

דברי אלקים חיים מאוצרו הטוב של
כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זצוקללה"ה

והמה בכתובים בגליונות היו"ל עולת שבת בשבתו
ע"י 'מכון דברי תורה'
מתוכם נאספו כמה אמרות טהורות
לתועלת התלמידים לשנן וללמוד בדרך קצרה

יו"ל ע"י

אוצר הספרים

דישיבת צאנו קלויזענבורג

ברוקלין ניו יארק

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

כל הזכויות שמורות

©

Copyright

ישיבת צאנז קלויזענבורג

1420 50th St.

Brooklyn N.Y. 11219

718.436.4209

להשיג הגליון בבתי מדרשינו די בכל אתר ואתר

פרשת שמיני

מעלת לימוד התורה במוצ"ש אחר הבדלה

ולצורך כך ניתנה נשמה יתירה באדם, כדי שיוכל ללמוד יותר מבימות החול, והמוח צלול יותר.

הכל תלוי בהתחלה

ובמוצאי שבת כיון ששבת וזו אבדה נפש, ונעשה עיף ויגע, צריך לזוהר ביותר לעסוק אז בתורה, כי הכל תלוי בהתחלה, ואם יתחיל את השבוע בדברים בטלים, יתקיים בו מ"ש (אבות פ"ד מ"י) אם בטלת מן התורה יש לך בטלים הרבה כנגדך.

לכן תיקנו לומר הבדלה בחונן הדעת ללמדנו שאם אין דעה הבדלה מנין (ירושלמי ברכות ל"ט ע"ב ועיין בבלי ל"ג ע"א). וכמו כן תיקנו להבדיל על היין רמז לתורה שנמשלה ליין (תענית ד' ע"א), ומורה להג"ל שמיד אחר הבדלה צריכים לעסוק בתורה.

אמירת וישלח במוצ"ש

ונדפס בסידורים לומר פרשת וישלח במוצאי שבת, והגם ששמעתי שאין לאומרה כי ע"פ האריז"ל אסור ללמוד מקרא בלילה, מ"מ יש לרמז בטעם הנהגים כן, להורות שיש לבטל כוחו של עשו על ידי לימוד התורה, וכמ"ש (ב"ר סה ט) בזמן שקולו של יעקב מצוי בבתי כנסיות אין הידים ידי עשו.

ולהבדיל בין הקדש ובין החול ובין הטמא ובין הטהור, ולהורות את בני ישראל את כל החקים.

בבעל הטורים: יין ושכר, וסמך ליה ולהבדיל, שמבדילין על היין, ולהורת אותיות ולתורה, עכ"ל ק.

נראה לרמז בזה על פי מה ששמעתי מהרה"ק מוהרי"ד מבעלזא זצ"ל בימי בחרותי, כשהייתי משובתי שבת אצלו ועמדתי מאחורי כסא קדשו בין יוצ"ח, ומיד אחרי שסיים ברכת הבדלה פנה אלינו ואמר: בחרים לכו ללמוד, מקובלני מאבי ז"ל שתיכף ומיד אחר הבדלה צריכים ללמוד, עכ"ל ק.

שבת יומא דאורייתא

והנה אם כי גם בימות החול יש חיוב ללמוד תורה תמיד, הרי שיש חובה יתירה להרבות בלימוד בשבת קודש יומא דנשמתי ויומא דאורייתא, ומה גם שהנשמה יתירה מסייעת לו ללמוד. ולאפוקי מפשוטי עם שמבלים כל יום השבת בהילולי וחינוגי וזמירות, כי עיקרו של יום אינו אלא בשביל לימוד התורה.

לכן אסרה תורה לעשות בו כל מלאכה, וכעין הא דאיתא בירושלמי (מו"ק דף ט' ע"א והובא בתוס' שם י"ח ע"א בד"ה חול) בטעם איסור מלאכה בחול המועד, כדי שיהיו יגיעים בתורה.

הסתכלות על הצפרנים

בזה נראה לומר הטעם שבשעת הבדלה מסתכלים על הידים, להגביר ידי יעקב על ידי עשו, בכח לימוד התורה.

ונראה לומר עוד בטעם שמסתכלים על הצפרנים דייקא, דידוע שהצפרנים הם ממותרות הגוף שצריך להסירם ומבחי קליפות וחיצונים, ומורים בזה על הידים ידי עשו בעלי צפרנים ארוכים לגרד בהם ולהרוג. ומסתכלים עליהם בברכת מאורי האש, שלהכניע כחו של עשו אי אפשר רק על ידי האש שלא נברא אלא לצורך לימוד התורה, שכן בשביל לישון לא צריכים נר, והאור לא נברא אלא בשביל בני ישראל ליהודים היתה אורה זו תורה (מגילה ט"ז ע"ב), ולהראות שלא רוצים להיות כסיל בחושך הולך, אלא לילה כיום יאיר בלימוד התורה כל הלילה, ובכך נצליח להכניע את ידי עשו הרמוזים בצפרנים.

וראוי לכל אחד לכיין טעם זה (שהוא דבר השווה לכל נפש) בשעת ההסתכלות על הצפרנים,

שעל ידי הקול קול יעקב בדברי תורה המשולים לאש כמו שנאמר כה דברי כאש, יחלשו הידים ידי עשו, ולא יוכלו להרע לנו.

ביאור הכתוב

זה שנרמז כאן בלשון הכתוב ולהבדיל בין הקדש ובין החול שמבדילין על היין, ומיד אחר זה ולהורות אותיות ולתורה, כמו שכתב בבעל הטורים, שתיקף להבדלה יש ללמוד תורה.

ואמר הכתוב ולהבדיל בין הקדש ובין החול, רצ"ל שזה שורש ההבדל בין קדושת השבת לימי החול, שהרי לאכול סעודות אפשר גם בחול, אבל השבת קודש מובדלת מן החול בלימוד התורה ביתר שאת ויתר עז.

ובבע"פ הטורים הביא מסורה בין הקדש ובין החול, ואידך כובד אבן ונטל החול, כיון שנבדל בין קדש לחול במוצאי שבת איכא כובד אבן ונטל החול, שאדם כבד במוצאי שבת בשביל נשמה שאבדה עכ"ל. ולכן מיד הולך ללמוד ומקבל עליו עול תורה.

מעידן רעוא דרעוין פרשת שמיני תשד"מ

הצלחה בלימוד - רק ע"י תפלה

לזה אהרן שהיה עמוד העבודה (שכולל גם תפלה, דתפלה במקום עבודה), זכה גם לתורה, וכמו שנאמר בפרשתינו: וידבר ה' אל אהרן לאמר, רומז על האמירה בדברי תורה, וכמו שנאמר גם בהמשך הפרשה ולהורות את בני ישראל את כל החקים אשר דבר ה' אליהם ביד משה, וגם פרשה זו ניתנה על ידו.

הממחר בתפלה אין תורתו מתקיימת

מכאן תצא תורה לישראל שבכדי לזכות לתורה צריך להרבות בתפלה ולבקש שוב ושוב באהבה רבה, ואם ישהה בתפלתו עוד חצי שעה יעזרהו השי"ת שיתעלה בחכמת התורה, דלאוקמי גירסא סיעתא מן שמיא היא (מגילה ר' ע"ב).

ולעומת זה אלו השקועים בגשמויות (מגושמידיג) וממהרים בתפלתם, אין תורתם מתקיימת.

ואהרן בקדושת עבודתו זכה להורות את ישראל, כי לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא ושלא יגלה פנים בתורה שלא כהלכה זה לא יתכן אלא כשהוא מרבה בתפלה.

ביאור שכחת משה רבע"ה

ומאת ה' היתה סיבה לדבר האמור בפרשתינו שמשעה עמוד התורה, תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב, בא לכלל כעס ולכלל טעות, ואילו אהרן, עמוד צלותהון דישיראל (תרגום יוב"ע במדבר כ טו), זכה לכיין לאמיתה של תורה. להראות שעל ידי עבודה אפשר להשיג את התורה יותר מאשר על ידי לימוד.

וידבר ה' אל אהרן לאמר יין ושכר אל תשת וגו' חוקת עולם לדורותיכם, ולהבדיל בין הקדש ובין החול ובין הטמא ובין הטהור, ולהורות את בני ישראל את כל החקים אשר דיבר ה' אליהם ביד משה.

בבע"ט הטורים: ולהורת אותיות ולתורה, אליהם בגימטריא זה ההלכה, עכ"ל ק.

אהרן - עמוד העבודה והתורה

נראה לפרש דהנה מצינו שאמר הכתוב (מלאכי ב ז) על אהרן הכהן, כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו, היינו שבנוסף להיותו עמוד העבודה היה גם מלמד תורה לישראל, כי מלאך ה' צבאות הוא, רצ"ל אף שאין מלאך אחד עושה שתי שליחויות (ב"ר ג ב) מ"מ כיון שהוא מלאך ה' צבאות, היה יכול לשמש בעמוד העבודה ועמוד התורה גם יחד.

השגת התורה - רק ע"י תפלה

וביותר יש לומר דאמרו רז"ל (נדה ע"ב) מזה יעשה אדם ויחכם, א"ל ירבה בישיבה וימעט בסחורה, אמרו הרבה עשו כן ולא הועיל להם, אלא יבקשו רחמים ממי שהחכמה שלו, שנאמר כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה.

כן איתא מהבעש"ט הק' זי"ע שעיקר השגת התורה היא על ידי תפלה. וכמו שרואים בעליל בעוה"ר שניטל הדעת והכח, וצריך להרבות ברחמים ותחנונים לפני המקום וחננו מאתך דעה בינה והשכל, ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד. ובלי תפלה, אף אם יתמיד בלימודו, לא ישיג חכמת התורה.

תפלה לברר הלכה לאמיתה

זה שנאמר בפרשה זו חוקת עולם לדורותיכם, כי אף אחרי חורבן בית המקדש תפלה במקום עבודה, וכיון שההוראה נמסרה ביד אלו העוסקים בעבודה שבלב זו תפלה, שהם זוכים לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, לכן הם באזהרה שלא ישתו יין ושכר, דשתה רביעית יין אל יורה (עירובין ס"ד ע"א), כדי שלא יורה ח"ו שלא כהלכה.

ובבע"פ הטורים אליהם בגימטריא זה ההלכה. היינו שבזה עיקר הרבותא, הוראת ההלכה, כי כל אחד יכול ללמוד, אבל לא כל אחד זוכה לברר הלכה לאמיתה של תורה. וכמו שרואים בעוה"ר שעל אף שמרבים ללמוד אינם יודעים להשיב כשנוגע להלכה למעשה, כי מתוך הסתכלות בספרי אחרונים אי אפשר לפסוק הלכה.

ונרמז דבר זה בגימטריא וברמז, ללמדנו שזה טמון ומכוסה, והרבה צריך לבכות ולהתחנן שיתגלה לו אור התורה, וכמו שכתב בצעטיל קטן (הנהגות האדם אות א) שהעוונות מסמאין עיניו שלא יראה, אף שיכול לפלפל

ולהגיד לאחרים דינו, אבל הוא בעצמו שוכח ולא מקיימם באמת וכו', עיי"ש בדבריו הק'.

שכחת התורה – בגלל עוונות

וכן ידוע מספה"ק כי שכחה אותיות החשך, ששכחה בא מחמת חשכות העוונות והטומאה, וזכרון הוא מסטרא דקדושה, ומי שעובד את השי"ת בקדושה וטהרה עוזרו השי"ת שלא ישכח, ואם עלתה בידו להורות כהלכה סימן הוא שהוא מסטרא דקדושה ותורתו רצויה.

וסח לי הגה"צ אבד"ק נאסויד זצ"ל שבמשך כל השנים שהיה בצל קדשו של דו"ז הגה"ק משינעווא זי"ע לא היה דבר הלכה ששאל אותו ולא השיב על אתר ואף פעם לא היה צריך לעיין. וכן מקובל מצדיקים שהלומד תורה לשמה זוכר כל מה שלומד ורואה.

זה כוונת הסמיכות בבעל הטורים, ולהורת אותיות ולתורה, אלהם בגי' זה ההלכה. היינו שבהוראת ההלכה יש סימן המוכיח על תורתו. ואם טעה בהלכה ח"ו אל יתרץ עצמו ששכח, כי מי שהוא מסטרא דקדושה אינו שוכח, אלא יודע הלכה בכל מקום ואומרה.

מעידן רעוא דרעוין פרשת שמיני תשד"מ

פסיקת ההלכה - רק ע"י הבקיאים בכל התורה

זה שאמר הכתוב ולהורות את בני ישראל, צריכים לדעת מקודם את כל החוקים אשר דבר ה' אליהם ביד משה.

וי"ל שזה רמז הבעל הטורים ולהורות אותיות ולתורה, אליהם בגימטריא זה ההלכה [או זה הוא בהלכה]. שכדי 'להורות' לאמיתתה של תורה, צריך להיות שבכל מקום ששואלים אותו ידע לומר 'זה הוא בהלכה', במקום פלוני בשו"ע, ומקורו מדברי הפוסקים הראשונים והאחרונים הללו.

בירור הלכה מן המקור

ויש לרמז עוד בפסוק דהנה זכורני שבקטנותי היו אומרים על אחד מגאוני הדור, שכשהוא לומד חומש ואומר פסוק הריהו מונה והולך את כל דרשות חז"ל שיש על הפסוק הזה, ומהפסוק היה מגיע עד להלכה, בראשונים ובשו"ע ובפוסקים. והרבה ספרים יש שמבררים הלכה למעשה החל מן הפסוק.

ע"ש שאלה בהלכות שבת צריך לדעת מקור המלאכה בתורה במלאכת המשכן, או בשאלה על טריפה צריך להתחיל ממקור הכתוב בתורה טרפה לא תאכלו, ודברי חז"ל בזה, ועד לדברי הראשונים והפוסקים.

והיום יכול להיות מי שיפסוק שאלות בהלכות טריפות, ולא ידע כלל היכן נאמרו בתורה הלכותיה, ולומדים מסכת שבת ואין יודעים היכן נאמרו בתורה אזהרותיה. מי שפוסק מתוך מה

ולהבדיל בין הקודש ובין החול ובין הטמא ובין הטהור, ולהורות את בני ישראל את כל החוקים אשר דבר ה' אליהם ביד משה.

בבעל הטורים, ולהורות אותיות ולתורה, אליהם בגימטריא זה ההלכה [אולי צ"ל זה הוא בהלכה], ביד משה בגימטריא היא המקרא [אולי צ"ל זהו במקרא].

וצ"ב מה נרמז לנו בזה. תו צ"ב למה הוצרך לרמז ולהורות אותיות ולתורה, וכי ס"ד שיורה הלכה שלא על פי התורה.

להורות הוראה - רק הבקי בכל הש"ס

והשו"ע

הנראה לבאר דהנה יש לדעת שלהורות הוראות הלכה לאמיתתה של תורה חייבים לדעת את כל התורה כולה, כי לא כל בור וריק היודע לעיין בבאר היטב יכול לפסוק הלכות, ואף הדרכי תשובה לא חיבר את ספרו על מנת שילמדו רק את זה, ויפסקו משם הלכות.

כי רבים חללים הפילה זה ת"ח שלא הגיע להוראה ומורה (סוטה כב, א), ומלפנים בישראל היו תלמידי חכמים מופלגים שישבו על התורה ועל העבודה שנים רבות, ועכ"ז לא נטלו לעצמם את כתר ההוראה עד שחזרו על הש"ס ושו"ע כמה פעמים וכבר יצא שמם לתהלה בכל קצוי ארץ. ובנערוטי שלח אלי ת"ח מופלג בשם ר' הערצקא ז"ל שהוא מוכן ללמוד עמי את כל הש"ס ותוס' בשנה אחת.

דכדי להורות את בני ישראל צריך לדעת מקור מוצא הדברים מן החקים אשר דבר ה' ביד משה, ובאופן זה ישכיל לכוין הלכה לאמיתה של תורה אשר דבר ה' אליהם.

וזוה שרמוז הבעל הטורים, ביד משה, בגימטריא היא המקרא, דכשתרצה לדעת אם אתה ראוי כבר להורות הלכה לבני ישראל, תבחן בעצמך אם כשאתה נשאל שאלה הנך יודע את מקור הדברים, במקרא במשנה ובגמ', אז תדע על נכון כי חפץ ה' בידך יצלח לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא ולהורות הלכה לאמיתה של תורה, ואם לאו תרבה בלימוד עד שתגיע לידי כך.

וה' בעל הטורים נקרא ע"ש ה'טורים' שחיבר על ההלכה, ללמדנו שלא נפסוק הלכות רק מהארבעה טורים, אלא עלינו לדעת גם את מקור ההלכה בפסוק שבתורה.

שראה בחיי אדם או במשנה ברורה הרי זה בור ריק.

להתחיל מן המקרא

ונאמר על החפץ חיים זצ"ל שכשהיה לומד גמרא היה לומד מקודם את הפסוק בתורה שעליו נוסב הענין, ואח"כ למד המשניות ע"ז, ורק אח"כ למד הגמרא.

שמל"בד מזה שמחויב אדם להשלים פרשיותיו עם הציבור (ברכות ת, א) נחוץ גם שתהיה לו ידיעה בתנ"ך כדי שיבין טוב יותר את הנלמד בגמ', וכששומע את קריאת התורה ראוי שיזכור באותה שעה את כל הלימודים שדרז"ל מפרשה זו.

זה שאמר הכתוב ולהורות את בני ישראל את כל החקים אשר דבר ה' אליהם ביד משה דייקא.

מעידן רעוא דרעוין פרשת שמיני תש"מ, מעידן רעוא דרעוין פרשת שמיני תשד"מ

התוכן:

מעלת לימוד התורה במוצ"ש אחר הבדלה

שבת יומא דאורייתא / הכל תלוי בהתחלה / אמירת וישלח במוצ"ש / הסתכלות על הצפרנים / ביאור הכתוב

הצלחה בלימוד - רק ע"י תפלה

אהרן - עמוד העבודה והתורה / השגת התורה - רק ע"י תפלה / הממהר בתפלה אין תורתו מתקיימת / ביאור שכחת משה רבע"ה / תפלה לברר הלכה לאמיתה / שכחת התורה - בגלל עוונות

פסיקת ההלכה - רק ע"י הבקאים בכל התורה

להורות הוראה - רק הבקי בכל הש"ס והשו"ע / בירור הלכה מן המקור / להתחיל מן המקרא

